

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 664
van **PIET DE BRUYN**
datum: 20 april 2015

aan **LIESBETH HOMANS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Websites Vlaamse overheid - Audits inzake toegankelijkheid

Nieuwe Vlaamse overheidswebsites moeten sinds 2006 toegankelijk zijn volgens de normen van het Anysurferlabel. Op de website van het beleidsdomein Bestuurszaken zijn hier zeer duidelijke en transparante cijfers over te vinden.

Het aantal toegankelijke websites gaat echter jaar na jaar achteruit. In juni 2014 behaalde amper 4,7% van de overheidswebsites het Anysurferlabel, terwijl 55% voldeed aan de criteria voor basistoegankelijkheid.

De entiteiten kunnen op eigen kost een audit aanvragen om hun websites te controleren en te verbeteren.

1. Hoeveel audits werden door de entiteiten die onder de bevoegdheid van de minister vallen, aangevraagd? Graag indien mogelijk een overzicht per jaar vanaf 2006 tot op heden.
2. Hoeveel hebben de desbetreffende audits gekost aan de entiteiten? Ook hier graag een overzicht per jaar sinds 2006.
3. Resulteerden de audits telkens in websiteaanpassingen?

Zo ja, hoeveel werd uitgegeven aan deze aanpassingen?

Zo neen, wat is de reden dat hiermee niets werd gedaan?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (272), Hilde Crevits (395), Annemie Turtelboom (281), Liesbeth Homans (664), Ben Weyts (1059), Jo Vandeuren (582), Philippe Muyters (548), Joke Schauvliege (691), Sven Gatz (187).

LIESBETH HOMANS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSSEN EN ARMOEDEBESTRIJDING

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 664 van 20 april 2015

van **PIET DE BRUYN**

In 2004 werd het project 'Toegankelijk Web' opgestart, met het doel om alle websites van de Vlaamse overheid toegankelijk te maken. Het project stimuleerde toegankelijkheid met behulp van o.a. sensibiliseringsacties zoals opleidingen, zelfstudiepakketten en vormingen voor webmasters. Daarnaast waren er ook audits en screenings, waarbij websites werden voorgelegd aan AnySurfer, die ze kritisch analyseerde en er feedback op gaf. Websites die aan de criteria voldeden, behaalden het label. Daarnaast werd nog een andere screening uitgevoerd om zo een overzicht te krijgen van het aantal labels en het percentage bij de Vlaamse overheid; de respectievelijke micro- en macro-monitoring.

De Vlaamse Regering verleende op 29 februari 2008 haar goedkeuring aan de nota 'Toegankelijk Web'. Deze nota beschrijft een impulsprogramma. Er wordt een budget van 320.000 euro vrijgemaakt om entiteiten tijdelijk financieel te steunen. Dit budget werd gebruikt voor de ontwikkeling van een monitoring-instrument, voor vormingen en voor de actieve ondersteuning van entiteiten door middel van projecten. Na de beoordeling van die projecten werd aan de entiteiten een bepaald budget toegekend om de beoogde maatregelen te financieren. Ook voor de communicatie werd een budget vrijgemaakt. De omzendbrief van 2008 verduidelijkt de toegankelijkheidsdoelstellingen en verantwoordelijkheden die bepaald zijn in de nota aan de Vlaamse Regering van 2008. In deze omzendbrief staat dat alle nieuwe websites vanaf januari 2006 toegankelijk moeten zijn volgens de AnySurfer-normen bepaald in juni 2006. Aanvullingen of vernieuwingen van al bestaande websites vóór 2006 moeten ook toegankelijk zijn.

In 2010 werd het project geëvalueerd, bijgestuurd en herleid tot de monitoring van de toegankelijkheid. Per entiteit werd er per website één contactpersoon aangesteld. Ook de financiering ligt dan bij de entiteiten zelf.

Sinds 2011 is de dienst Emancipatiezaken (nu dienst Diversiteitsbeleid) enkel bevoegd voor de micro- en macro-monitoring en betaalt daar jaarlijks 5.000 euro voor. Toen het takenpakket verminderde tot louter monitoring, daalde het percentage toegankelijke websites weer. Entiteiten ervaren het behalen van het label als onrealistisch en duur. Bovendien vervalt het label na twee jaar, waardoor de geldigheid opnieuw moet worden nagegaan. Als dit niet gebeurt, valt het label weg, ongeacht of de website nog aan de vereisten voldoet of niet.

De dalende trend van overheidswebsites met AnySurfer-label zette zich in 2014 verder: in juni 2014 behaalden nog 4,7% van de overheidswebsites het label (BZ: 0%, FB: 0%, OV: 0%, RWO: 0%, LV: 1,4%, LNE: 4,8%, MOW: 5,8%, WVG: 6,3%, CJSM: 8,5%, iV: 9,7%, EWI: 11,8%, DAR: 12,2% en WSE: 16,7%). Om het AnySurfer-label te behalen, moet een website voldoen aan alle ijkpunten uit de AnySurfer-checklist. Deze checklist bevat bijvoorbeeld ook vereisten in verband met ondertiteling van video's, formulervelden en pop-ups. Het mikken op een AnySurfer-label voor alle websites van de Vlaamse overheid is onrealistisch en duur.

Als alternatief zet de Vlaamse overheid in op een basistoegankelijkheid van websites. De gegevensverzameling van basistoegankelijkheid is echter niet zomaar vergelijkbaar:

jaarlijks wordt de basistoegankelijkheid van websites gemeten door een steekproef bij 1/3^e van de websites. Tot en met 2013 werden enkel prioritaire websites in deze steekproef opgenomen, waardoor de basistoegankelijkheid systematisch overschat werd. Vanaf 2014 is deze steekproef samengesteld uit 50% prioritaire websites en 50% niet-prioritaire websites. Dit geeft een meer betrouwbaar resultaat, en verklaart de daling tot 55% in 2014.

Basistoegankelijkheid is een kwaliteitsvol alternatief voor het AnySurfer-label. Om als basistoegankelijk beoordeeld te worden, moeten websites voor minstens 75% voldoen aan de volgende 15 AnySurfer-criteria:

1. Heeft iedere pagina een betekenisvolle titel?
2. Is de website bruikbaar met het toetsenbord?
3. Is de focus zichtbaar bij toetsenbordnavigatie?
4. Zijn links duidelijk te onderscheiden van andere tekst?
5. Zijn linkteksten betekenisvol?
6. Kan bewegende inhoud worden stopgezet?
7. Hebben alle afbeeldingen een alternatieve beschrijving?
8. Is gesproken tekst in audio- en videofragmenten ook tekstueel beschikbaar?
9. Zijn formulieren gemarkeerd met de hiervoor bestemde HTML-tags?
10. Is er tekstuele hulp na het verkeerd invullen van een formulier?
11. Contrasteert de tekstkleur voldoende met de achtergrond?
12. Zijn koppen gemarkeerd met de hiervoor bestemde HTML-tags?
13. Zijn lijsten gemarkeerd met de hiervoor bestemde HTML-tags?
14. Zijn er alternatieven voor belangrijke pagina-onderdelen in Flash?
15. Voldoet de website aan de HTML-versie die aangegeven staat in de broncode?

Om het AnySurfer-label te behalen, moet een website voldoen aan alle ijkpunten uit de AnySurfer-checklist. Deze is uitgebreider dan bovenstaande 15 criteria. Ze bevat bijvoorbeeld ook vereisten in verband met de ondertiteling van video's, formulierelden en pop-ups. De volledige checklist is terug te vinden op de website van AnySurfer: <http://www.anysurfer.be/nl/in-de-praktijk/checklist>.

In het Gelijkekansen- en Diversiteitsplan 2015 stelt de dienst Diversiteitsbeleid voor om deze opdracht – gezien de technische complexiteit – over te dragen naar de specialisten binnen de Vlaamse overheid: het toekomstig Agentschap Informatie Vlaanderen. Voor de overgangsfase in 2015 stelt de dienst voor dat de webbeheerders zelf alle websites aftoetsen aan het instrument van de macromonitoring van AnySurfer. De resultaten worden opgenomen in een toegankelijkheidsverklaring op de website. Elke website waar zich toegankelijkheidsproblemen voordoen, vermeldt een contactpunt waar de burger of het personeelslid terecht kan voor informatie. Door toegankelijkheid mee te nemen in het algemene beleid – in het Agentschap Informatie Vlaanderen – met betrekking tot digitale informatie, wordt een inclusief beleid gecreëerd.

De dienst Diversiteitsbeleid bezit geen informatie over de jaarlijkse aanvragen door de entiteiten en de kostprijs ervan. De monitoring beperkt zich tot de stand van zaken van de websites, hun basistoegankelijkheid en het al dan niet behalen van het label. Op dit moment loopt een grootschalige bevraging van alle communicatieverantwoordelijken. De dienst Diversiteitsbeleid en het departement Informatie Vlaanderen trachten een volledig beeld te krijgen op alle websites van de Vlaamse overheid en de verschillende aspecten van toegankelijkheid die eraan verbonden zijn.

Enkele concrete voorbeelden van audits en hun aanpassingen zijn hieronder terug te vinden:

VDAB

VDAB heeft in 2006 en 2012 een audit aangevraagd bij Anysurfer. In 2006 heeft VDAB het Anysurfer label gehaald zonder aanpassen te hoeven doen aan de statische site (de gepersonaliseerde ruimte was buiten de scope van de oefening). In 2012 zijn de nodige inspanningen om de toepassingen voor burger en werkgever toegankelijker te maken niet doorgevoerd omwille van andere prioriteiten.

ESF-agentschap

Het ESF-agentschap heeft een audit laten uitvoeren in 2009 op de websites www.esf-agentschap.be en www.esf-producten.be. Het resultaat voor de eerste website was negatief. Voor de website www.esf-producten.be werd het label wel gehaald. Dit label verviel in 2012. Er werd geen verlenging aangevraagd omdat de website geïntegreerd werd in de algemene website van het ESF-agentschap.

Vlaamse landmaatschappij

De Vlaamse Landmaatschappij heeft in 2008 een audit aangevraagd bij Anysurfer om haar corporate website www.vlm.be te laten doorlichten. Deze audit kostte 7.500 euro en resulteerde in aanpassingen aan de website. De aanpassingen werden in eigen beheer uitgevoerd door een systeemontwikkelaar van de afdeling Informatica van de VLM.

OPZC Rekem:

In 2012 heeft het OPZC Rekem door Anysurfer een audit laten uitvoeren m.b.t. de toegankelijkheid van de website van het OPZC Rekem. De kostprijs van deze audit bedroeg 871,20 euro. Naar aanleiding van deze audit verwierf de website van het OPZC Rekem het AnySurfer-label. Aangezien de huidige website van OPZC Rekem binnenkort geheel vernieuwd zal worden, werd geopteerd het AnySurfer-label niet verlengen. Het is uiteraard wel de bedoeling dat de nieuwe website van het OPZC Rekem opnieuw het AnySurfer-label zal behalen.

VAPH:

In 2006 werd de nieuwe VAPH-website gelanceerd. In 2007, 2008 en 2012 heeft er een audit plaatsgevonden, de nodige aanpassingen werden uitgevoerd. De audit van 2014 is uitgesteld omdat er een nieuwe website verwacht wordt.